

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній інститут

Кафедра містобудування

СИЛАБУС

освітнього компонента – **ОК29**

Навчальна дисципліна – **Основи містобудування**

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОПП «Архітектура та містобудування»	
Обсяг дисципліни	2 кредити ECTS (60 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	реферат	
Форми семестрового контролю	Іспит	

Викладачі:

Глінін Дмитро Юрійович, ст.вик. кафедри містобудування,

glinin_dmitry@ogasa.org.ua

Кисельова Ганна Володимирівна, ст.вик. кафедри містобудування,

kiselyova_anna@ogasa.org.ua

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ** з сучасними тенденціями розвитку всіх компонентів планувальної системи міста та його проблемами.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за попередніми загальними та професійними дисциплінами першого (освітньо-професійного) рівня.

Програмні результати навчання:

Диференційовані результати навчання:

знати:

- основи формування планувального каркасу і забудови населених місць, методи їх проектування;
- проблеми і принципи сучасного містобудування;
- функціональні основи проектування містобудівних об'єктів;
- засоби вирішення основних архітектурно-композиційних задач у містобудівному проектуванні.

ВОЛОДІТИ:

- методикою передпроектного аналізу містобудівного об'єкту;
- методикою науково-дослідного виявлення і аналізу конфліктних ситуацій міста.

ВМІТИ:

- розробляти генеральні плани міст (функціональне зонування);
- проводити передпроектний містобудівний аналіз території міста;
- виявляти комплексні проблеми всіх складових сучасного міста;

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна
1.1	Тема 1 Загальні положення планування та забудови населених пунктів і територій. Терміни та визначення понять. Містобудівні проблеми ХХІ ст. Особливості містобудівної науки, ноосферні підходи. Головні напрямки містобудівної діяльності	2		3
1.2	Тема 2. Історія виникнення міст.	2		
1.3	Тема 3 Урбанізація, її ознаки. Двоєдиний характер урбанізації. Міські агломерації поняття Поняття «система розселення» і типові системи розселення. Концепція «нового урбанізму». Новий тип міст «Екосіті»	2		3
1.4	Тема 4 Визначення поняття «місто», його призначення. Критерії визначення міста, його риси. Схема морфології і структура уявлень про місто. Поняття «мегаполіс» і «метапеліс». Генеральний план міста.	2		3
1.5	Тема 5 Класифікація, функціональні схеми. Формула містобудування Принципові типи планувальної структури міста, їх характеристика. Основні планувальні елементи міста. Соціально-містобудівний аналіз	2	2	3
1.6	Тема 6 Фактори, які мають вирішальне значення на планування міста. Планувальна структура, складові та їх розташування в системі міста.	2	2	3
1.7	Тема 7 Планувальна організація сельбищної зони, її структурних елементів. Складові елементи сельбищної території. Структура житлового кварталу (житлового комплексу), його площа. Структура житлового району, його площа і щільність	2	2	3
1.8	Тема 8 Організація мережі культурно-побутового обслуговування. Сутність системи ступінчастого обслуговування. її недоліки. Громадський центр міста. Система громадських центрів міста. Три різноспрямовані культурні вектори.	2		4

1.9	Тема 9 Планування та забудова промислових, комунально-складських районів. Основні схеми вуличних мереж міста. Система транспорту. Приміська зона. Структура озелених територій, їх значення у сталому розвитку міста	2	2	4
1.10	Тема 10 Законодавчі і нормативні документи України з питань містобудування Ієрархія містобудівних систем. Типологія містобудівних об'єктів. Класифікація населених пунктів в залежності від соціально-культурного, промислового потенціалу та місця в системі розселення.	2		
1.11	Тема 11 Соціально-економічні, екологічні, інженерно-технічні засади містобудівних рішень. Оцінка природних ресурсів	2		
1.12	Тема 12 Архітектурно-художні аспекти містобудівного проектування	2		
Всього		24	8	28

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Ландшафтна архітектура» складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Реферат (виконання та захист)		1	30
Контроль знань:			
- Іспит		1	30
Разом			60
			100

З дисципліни передбачено виконання реферату, головною метою якого є самостійне відпрацювання і поглиблення теоретичних знань; належно вміти збирати, класифікувати та подати інформацію у галузі містобудування. Структуру реферату має складати: актуальність, аналіз і тенденції світового досвіду, висновки на основі вивчення матеріалів підручників, наукових публікацій, містобудівних проектів.

Тематика рефератів:

- Системи населених місць, метод їх проектування
- Транскордонні регіони
- Особливості планування малих міст.
- Екологічно-містобудівна оцінка території
- Приміська зона міста
- Планування житлових районів.
- Забудова житлових районів
- Аспекти містобудівельної реконструкції
- Реконструкція житлових кварталів
- Планування та забудова промислових районів.
- Організація мережі культурно-побутового обслуговування.
- Громадський центр міста. Структура
- Системи озелених територій міста

- Природно-заповідні території
- Курортно-рекреаційні території міст
- Система транспорту. Мережа вулиць та шляхів
- Інженерно-технічні основи містобудування
- Архітектурно-художні аспекти містобудівного проектування
- Образ міста та його елементи. Масштабні співвідношення.
- Структура і якість образу міста. Методи дослідження
- Енергоефективність містобудівних рішень
- Моделювання містобудівних об'єктів
- Техніко-економічне обґрунтування проектних рішень
- Містобудівельне обґрунтування
- Концептуальне рішення. Майстерплан

Перелік питань до іспиту з навчальної дисципліни «Основи містобудування»:

1. Розкрити поняття сфери діяльності «містобудування»
2. Охарактеризувати процес урбанізації
3. У чому проявляється двоєдиний характер урбанізації
4. Особливість суспільної свідомості в ХХІ ст.
5. Особливості містобудівної науки. Основні роботи вчених і їх внесок в розвиток містобудівної науки.
6. Перерахувати основні законодавчі документи України про містобудування
7. У чому полягає містобудівна діяльність. Що повинно бути забезпечено в результаті цієї діяльності
8. Головні напрямки містобудівної діяльності
9. Перерахуйте об'єкти містобудування
10. Принципова відмінність містобудівне проектування від проектування будівель і споруд
11. Рівні досліджень містобудівної діяльності
12. Містобудівні проблеми ХХІ ст
13. Розкрити поняття «система розселення» і типові системи розселення
14. Ідеальні системи розселення
15. Що розуміють під стійкістю систем розселення
16. Що утворює опорний каркас розселення
17. Різні структури систем розселення, запропоновані економгеографію
18. Ноосферні підходи в містобудуванні. Методика інтеграції ГСНМ
19. Основні принципи організації системи розселення
20. Основні види і форми розселення
21. Розкрити поняття «місто»
22. Характерні риси сучасного міста
23. Найголовніше призначення Міста
24. Принципи міського і сільського поселень
25. Схема морфології і структура уявлень міста
26. Розкрити рух громадських і міських мас
27. Схема становлення способів роботи з містом
28. Порівняйте поняття «мегаполіс» і «метополіс» на зламі епох
29. Принципи роботи з містом («дерево» і мережа)
30. Формула містобудування
31. Розкрити схему «Променисте місто»
32. Сутність системи ступенчастоїгообслуговування. Її недоліки
33. Концепція «нового урбанізму»
34. Новий тип міст «Екосіті»
35. Схеми Патрика Геддеса принципових шляхів розвитку міст
36. Три різноспрямованих культурних вектора

37. Фактори, які мають вирішальне значення на планування міста
38. Принципові типи планувальної структури міста, їх коротка характеристика
39. Основні схеми вуличних мереж міста
40. Основні території міста Орієнтовні нормативи визначення перспективної потреби для основних зон міста
41. Складові елементи сельбищної території
42. Основні планувальні елементи міста
43. Що становить основу планувальної структури
44. Укрупнені показники для визначення ємності основних структурних одиниць міста
45. Що визначає цінність ділянки міської території
46. Основні структурні елементи сельбищної території
47. Структура житлового кварталу (житлового комплексу), його площа
48. Структура житлового району, його площа і щільність
49. Структура сельбищної району (житлового масиву), його площа і щільність

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Закон України Про регулювання містобудівної діяльності. Відомості Верховної Ради України (ВВР, 2011, № 34, ст.343)
2. Планування і забудова територій. - К. : Мінрегіонбуд України, (Державні будівельні норми України). ДБН Б.2.2-12:2019. - Чинний від 2019-10-01. - Київ., 2018. 177 с.
3. Панченко Т.Ф. Містобудування. Довідник проектувальника. Київ.: Украрх-будінформ, 2001. 192 с.
4. Білоконь Ю.М. Типологія містобудівних об'єктів. Київ: Укрархбудінформ, 2001
5. Г. П. Петришин, Б. С. Посацький. Містобудівне проектування. Частина I: Місто як об'єкт проектування. Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 328 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Білоконь Ю.М. Управління розвитком територій (Планувальні аспекти). За редакцією І.О. Фоміна. Київ: Укрархбудінформ, 2002.
2. Лінда С. М., Моркляник О. І. Типологія громадських будівель і споруд. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. 348 с.
3. Кушніренко М.М. Методи перед проектного аналізу в містобудуванні. Навчальний посібник. Київ.,1996.164с.
4. Г.П. Петришин, Б.С. Посацький. Містобудівне проектування. Частина II: Проектування структурних елементів міста. Навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2017. 288 с.
5. В.Л. Глазырин, И.В. Шкрабик. Основы градостроительства: учебное пособие. Одесса ОГАСА, 2018. 212 с.